

1

COVID-19 – EPIDEMIOLOGISCH BULLETIN VAN 12 MEI 2021

Sciensano, het Belgisch instituut voor gezondheid, analyseert, als onderdeel van haar surveillanceopdracht, de COVID-19-gegevens die worden verzameld door een netwerk van partners. Deze gegevens per dag kunnen eveneens gevonden worden op het <u>interactieve dashboard Epistat</u> en in de <u>open data</u>. De gegevens worden dagelijks geüpdatet (7/7).

De trends worden weergegeven op basis van vier kernindicatoren: de bevestigde gevallen, de nieuwe door het labo bevestigde ziekenhuisopnames, de ingenomen bedden op intensieve zorgen (IZ) en de sterfgevallen. De indicatoren zijn gebaseerd op de datum van diagnose, overlijden of opname. De berekening en de vergelijking maakt gebruik van gegevens op basis van periodes van 7 dagen. Gegevens voor de 7-daagse periodes worden uitgedrukt als daggemiddelden; de evolutie geeft in % de verandering aan die tussen twee opeenvolgende periodes van 7 dagen wordt waargenomen.

De tabellen met het aantal gevallen, uitgevoerde testen, ziekenhuisopnames en sterfgevallen per dag zijn te vinden in het <u>punt 4</u> van dit rapport.

1. Kerncijfers - Trends

Aantal gerapporteerde patiënten	In totaal	Daggemiddelde gedurende de voorlaatste periode van 7 dagen	Daggemiddelde gedurende de laatste periode van 7 dagen	Evolutie
Bevestigde COVID-19 gevallen	1 020 332	2 968	3 029*	+2%
Opnames in het ziekenhuis	71 985***	186,7	156,4**	-16%
Sterfgevallen****	24 609	37,9	37,1*	-2%
In ziekenhuizen	14 931	36,7	36,1	-2%
In woonzorgcentra	9 503	1,0	1,0	0%

^{*}Van 2 mei 2021 tot 8 mei 2021 (gegevens van de laatste 3 dagen nog niet geconsolideerd).

^{****}Sterfgevallen alle locaties inbegrepen.

Bezetting van ziekenhuisbedden	Dinsdag 4 mei 2021	Dinsdag 11 mei 2021	Evolutie
Aantal ingenomen ziekenhuisbedden	2 605	2 101	-19%
Aantal ingenomen IZ bedden	794	686	-14%

De gegevens in deze tabel kunnen niet zomaar vergeleken worden met die van de vorige dag, dit omdat er een mogelijke vertraging is bij de rapportage van gegevens en omdat kleine correcties permanent kunnen worden uitgevoerd.

D/2020/14.440/45 Verdere informatie: https://www.info-coronavirus.be/nl/

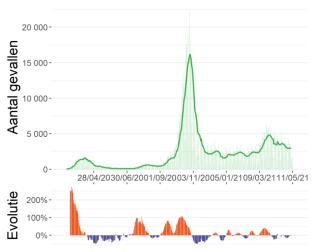
^{**}Van 5 mei 2021 tot 11 mei 2021.

^{***}Het aantal ziekenhuisopnames sinds 15 maart 2020. Meer gedetailleerde informatie rond het aantal ziekenhuisopnames vindt u in punt 5 in het document <u>veelgestelde vragen</u>.

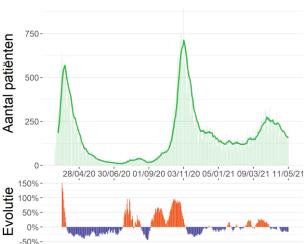
1.1. TRENDS

Hieronder worden de indicatoren getoond met het 7-daags voortschrijdend gemiddelde (groene lijn). Dit 7-daags gemiddelde wordt gebruikt om een trend aan te tonen. Dit heeft onder andere tot gevolg dat de curve een vloeiend verloop krijgt en dat het zogenaamde weekendeffect wordt uitgevlakt.

Evolutie van het aantal bevestigde gevallen

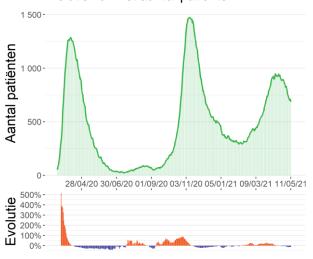
Evolutie van het aantal nieuwe door het labo bevestigde opnames in het ziekenhuis

Bron: Labonetwerk en nationaal testing platform

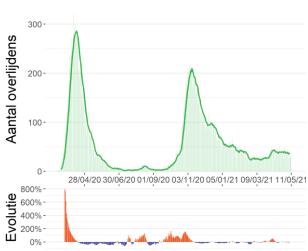
Bron: Survey bij ziekenhuizen (Sciensano)

Evolutie van het aantal patiënten in IZ

Bron: Survey bij ziekenhuizen (Sciensano)

Evolutie van het aantal sterfgevallen

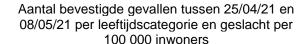

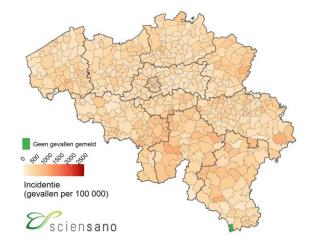
Bron: Surveillance COVID-19 mortaliteit (Sciensano)

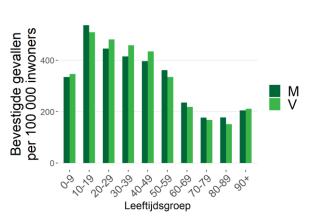
1.2. RECENTE SITUATIE

De figuren hieronder tonen de verspreiding en de verdeling volgens leeftijd en geslacht van het aantal COVID-19 gevallen voor de laatste 14 dagen (geconsolideerde gegevens).

Verspreiding van de bevestigde gevallen per 100 000 inwoners tussen 25/04/21 en 08/05/21

Bron: Labonetwerk en nationaal testing platform.

De gebruikte doorlopende kleurenschaal voor deze kaart varieert automatisch in functie van de laagste en hoogste incidenties die gerapporteerd worden in elke Belgische gemeente. De schijnbaar eenduidige kleur is te wijten aan het verschil tussen de extreem verhoogde incidentie (>2500) in een kleine gemeente in vergelijking met de andere Belgische gemeenten.

Noot: Informatie over leeftijd en/of geslacht was niet beschikbaar voor 261 gevallen.

Verdeling van het aantal bevestigde gevallen en de verdubbelingstijd (of de halveringstijd) voor België, per provincie, voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en voor de Duitstalige Gemeenschap, wordt in de onderstaande tabel weergegeven.

	25/04/21- 01/05/21	02/05/21- 08/05/21	Verschil (absoluut aantal)	Verschil (percentage)	Verdubbelings- /halveringstijd (dagen)	14-daagse incidentie per 100 000
België	20 773	21 206	433	+2%	235	365
Antwerpen	2 995	3 239	244	+8%	62	333
Brabant wallon	722	662	-60	-8%	56	341
Hainaut	2 856	3 000	144	+5%	99	435
Liège	1 745	2 069	324	+19%	28	344
Limburg	1 877	1 866	-11	-1%	826	427
Luxembourg	556	560	4	+1%	677	389
Namur	1 261	1 184	-77	-6%	77	493
Oost-Vlaanderen	2 502	2 497	-5	-0%	2,426	328
Vlaams-Brabant	1 614	1 483	-131	-8%	57	268
West-Vlaanderen	1 911	2 028	117	+6%	82	328
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	2 268	2 169	-99	-4%	109	364
Deutschsprachige Gemeinschaft	143	192	49	+34%	16	430

Noot: De verdubbelingstijd (in het oranje) is een maat voor de exponentiële groei. Het staat voor de tijd die nodig is om het aantal gediagnosticeerde gevallen te verdubbelen. De halveringstijd (in het groen) daarentegen staat voor de tijd die nodig is om het aantal gediagnosticeerde gevallen te halveren.

1.3. STRATEGIE VOOR HET BEHEER VAN DE EPIDEMIE

De strategie voor het beheer van de epidemie baseert zich op criteria die bedoeld zijn om de politieke besluitvorming over de toe te passen of te versoepelen maatregelen op gang te brengen wanneer aan de criteria wordt voldaan en wanneer de wekelijkse beoordeling van de epidemiologische situatie de noodzaak ervan onderstreept. Bovendien houdt die wekelijkse boordeling rekening met dezelfde criteria.

Er werden twee fasen vastgelegd: de inperkingsfase wanneer de gedefinieerde drempels worden overschreden; en de controlefase wanneer de indicatoren onder de gedefinieerde drempels liggen.

De criteria blijven voornamelijk gebaseerd op de volgende indicatoren: de 14-daagse cumulatieve incidentie voor het aantal gevallen en de 7-daagse cumulatieve incidentie voor het aantal ziekenhuisopnames. Ze worden op verschillende wijze gecombineerd, en is afhankelijk van het feit of we ons in de inperkingsfase of in de controlefase bevinden.

Om de inperkingsfase te kunnen verlaten, moeten de indicatoren aan volgende voorwaarden voldoen:

 Nieuwe ziekenhuisopnames < 75 per dag op nationaal niveau voor een opeenvolgende periode van 7 dagen (Dit komt overeen met een 7-daagse cumulatieve incidentie < 4,5/100.000 inwoners) EN een Rt ziekenhuisopnames <1

EN

 Nieuwe gevallen < 100/100.000 inwoners voor 14 dagen voor een opeenvolgende periode van 3 weken (Dit komt overeen met ~800 gevallen per dag) EN Rt gevallen <1

Wanneer de indicatoren onderstaande drempels bereikt hebben, betekent dit dat we ons niet langer in de controlefase bevinden maar de grens naar de inperkingsfase hebben overschreden:

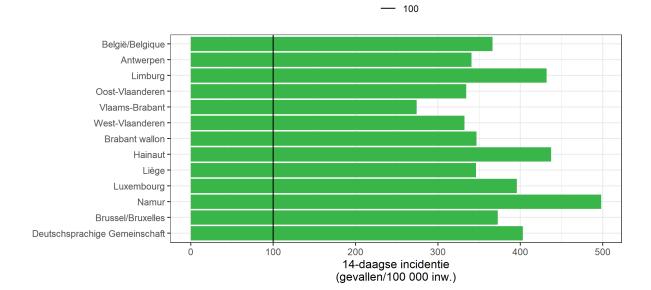
• **Nieuwe gevallen > 100/100.000** inwoners voor 14 dagen op nationaal niveau (Dit komt overeen met ~800 gevallen per dag) EN een positiviteitsratio > 3%.

OF

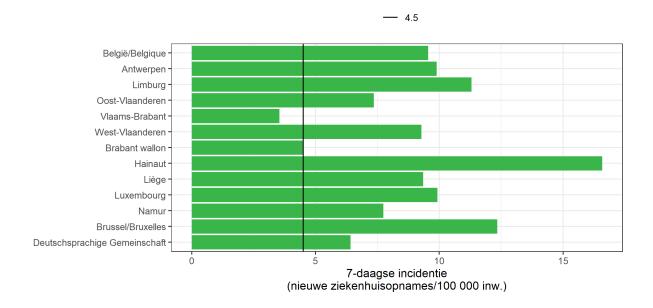
 Nieuwe ziekenhuisopnames > 75 per dag op nationaal niveau voor een opeenvolgende periode van 7 dagen (Dit komt overeen met een 7-daagse cumulatieve incidentie > 4,5/100.000 inwoners)

Onderstaande grafieken tonen de 14-daagse incidentie voor het aantal bevestigde gevallen en de 7-daagse incidentie voor het aantal ziekenhuisopnames. Deze incidenties worden weergegeven door de horizontale balken. Voor elke grafiek worden de incidentiedrempels aangegeven met overeenkomstige verticale lijnen.

14-daagse incidentie (groene balken) voor het aantal bevestigde gevallen (08/05/21)

7-daagse incidentie (groene balken) voor het aantal ziekenhuisopnames (11/05/21)

1.4. REPRODUCTIEGETAL (RT)

 R_t is een schatting van de besmettingsgraad op een bepaald moment afhankelijk van menselijk gedrag en de biologische kenmerken van de pathogeen (het virus). Een epidemie breidt uit als $R_t > 1$ is en krimpt als $R_t < 1$ is. De waarden van R_t worden geschat op basis van een wiskundig model. Het model dat door Sciensano wordt gebruikt werd ontwikkeld door Cori et al. (2013) en werd aangepast in samenwerking met de UHasselt.

1.4.1. Reproductiegetal gebaseerd op het aantal ziekenhuisopnames voor België

Deze schatting van het reproductiegetal is gebaseerd op het aantal ziekenhuisopnames.

Reproductiegetal	Mediane schatting	95% betrouwbaarheidsinterval
Rt (05/05/21 tot 11/05/21)	0,906	0,854-0,961

1.4.2. Reproductiegetal gebaseerd op het aantal nieuwe gevallen voor België, per provincie, voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, en voor de Duitstalige Gemeenschap

Deze schattingen van het reproductiegetal zijn gebaseerd op het aantal nieuwe gevallen dat door laboratoriumtests worden gediagnosticeerd.

	Mediane schatting	Ondergrens (kwantiel 2,5)	Bovengrens (kwantiel 97,5)
België	1,009	0,995	1,022
Antwerpen	1,049	1,013	1,085
Brabant wallon	0,980	0,907	1,056
Hainaut	1,043	1,006	1,080
Liège	1,085	1,039	1,133
Limburg	0,987	0,942	1,032
Luxembourg	1,047	0,962	1,135
Namur	0,957	0,904	1,013
Oost-Vlaanderen	0,986	0,948	1,025
Vlaams-Brabant	0,956	0,908	1,006
West-Vlaanderen	1,032	0,988	1,078
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	0,952	0,913	0,993
Deutschsprachige Gemeinschaft	1,168	1,009	1,339

Het is belangrijk om te benadrukken dat de geschatte waarden van R_t afhankelijk zijn van de gemaakte methodologische keuzes en de beperkingen van de gebruikte gegevens. Het ene model is niet beter dan het andere. Ze zijn complementair aangezien ze samen een vollediger beeld geven van de evolutie van de epidemie in België. Een voordeel van de R_t die zich baseert op de ziekenhuisopnames is dat deze niet onderhevig is aan tijdsgerelateerde variatie in de (onder)rapportering terwijl dit wel het geval is voor de R_t op basis van diagnoses. Anderzijds is een voordeel van de R_t gebaseerd op de diagnoses, dat die gevoeliger is voor een plotse verandering in het aantal diagnoses. Deze hogere variabiliteit brengt echter wel een moeilijkere interpretatie van de schatting met zich mee.

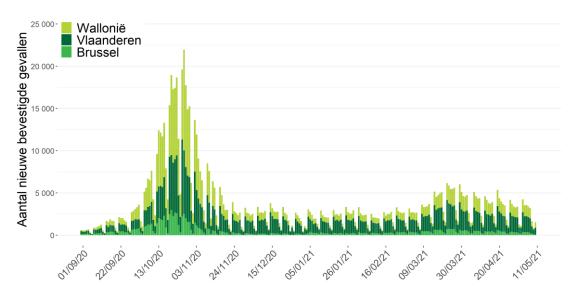
2. Beschrijving van de epidemie vanaf 31 augustus 2020

Onderstaande gegevens worden voorgesteld vanaf de week van 31 augustus 2020, de start van de tweede golf. Meer informatie over de afbakening van de verschillende epidemiegolven vindt u in vraag 2.3 in het document "<u>veelgestelde vragen</u>". De beschrijving van de epidemie sinds het begin is beschikbaar op het einde van dit rapport.

2.1. VERSPREIDING EN EVOLUTIE VAN DE COVID-19-GEVALLEN

Tussen 2 mei 2021 en 8 mei 2021 werden 21 206 nieuwe gevallen gediagnosticeerd. Van de 21 206 nieuwe gevallen waren er 11 113 (52%) gemeld in Vlaanderen, 7 475 (35%) in Wallonië, waarvan 192 gevallen in de Duitstalige Gemeenschap, en 2 169 (10%) in Brussel. De gegevens over woonplaats waren niet beschikbaar voor 449 gevallen (2%).

Evolutie van het aantal bevestigde gevallen per gewest en per datum van diagnose* vanaf 31/08/20

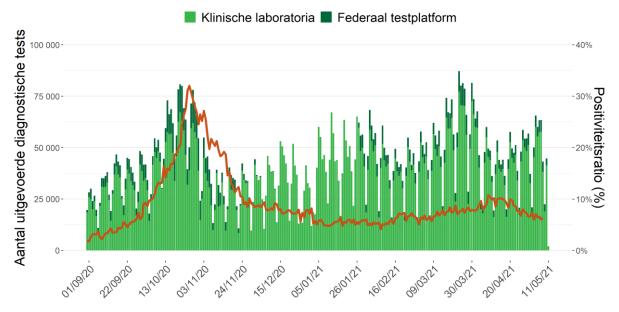

Bron: NRC, klinische laboratoria en nationaal testing platform. Gerapporteerd aan Sciensano op 11 mei 2021, 6 uur. *Vanwege het gebruik van de datum van diagnose moeten de gegevens van de afgelopen drie dagen nog worden geconsolideerd. Indien de datum van diagnose ontbreekt wordt de rapporteringsdatum gebruikt.

2.2. UITGEVOERDE TESTEN OP COVID-19 DOOR DE KLINISCHE LABORATORIA EN DOOR DE LABORATORIA VAN HET FEDERAAL TESTPLATFORM EN POSITIVITEITSRATIO PER PROVINCIE EN LEEFTIJDSCATEGORIE

Gedurende de periode van 2 mei 2021 tot 8 mei 2021 werden er 366 609 testen uitgevoerd, ofwel een dagelijks gemiddelde van 52 373 testen. De positiviteitsratio voor België was 6,5% voor deze periode.

Aantal uitgevoerde diagnostische testen door de klinische laboratoria en het federaal testplatform*, en positiviteitsratio, per dag vanaf 31/08/20

Noot: Gegevens van de laatste 72 uur moeten nog geconsolideerd worden. De gegevens van andere dagen kunnen nog aangevuld worden door retrospectief rapporterende laboratoria. Zowel antigeen- als PCR-testen worden weergeven: als op een staal een PCR én een antigeentest is uitgevoerd, worden deze als twee aparte testen beschouwd.

Onderstaande tabel toont de verdeling van het aantal uitgevoerde testen, het aantal uitgevoerde testen per 100 000 inwoners, het aantal positieve testen en de positiviteitsratio per leeftijdscategorie voor de periode van 2 mei 2021 tot 8 mei 2021 (i.e., de laatste 7 dagen met geconsolideerde gegevens).

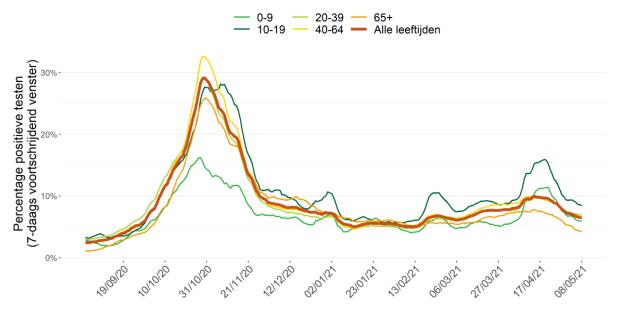
Leeftijdsgroep	Aantal testen	Aantal testen/ 100 000 inw	Aantal positieve testen	% positieve testen*
0-9	40 260	3 172	2 416	6,0%
10-19	43 620	3 355	3 689	8,5%
20-39	106 362	3 668	7 300	6,9%
40-64	116 631	3 054	7 699	6,6%
65+	58 545	2 656	2 491	4,3%

Noot: Voor 1191 testen was de leeftijd niet gekend.

^{*}De transitie van het nationale testplatform naar het testplatform bis is vond plaats tussen oktober 2020 en eind januari 2021. Sinds 26 januari 2021 is het opnieuw mogelijk om voor de gerapporteerde testen het onderscheid te maken naar herkomst.

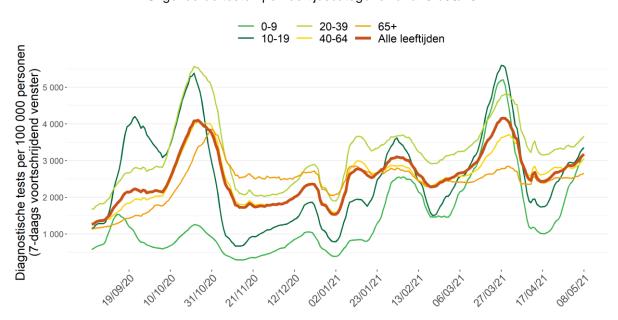
De eerste grafiek hieronder geeft de positiviteitsratio weer (7-daags voortschrijdend gemiddelde) per leeftijdscategorie vanaf 31 augustus 2020. De tweede grafiek hieronder geeft het aantal testen weer dat in de voorgaande 7 dagen uitgevoerd werd per 100 000 personen (7-daags voortschrijdend venster) per leeftijdscategorie voor dezelfde periode.

Positiviteitsratio per leeftijdscategorie vanaf 31/08/20

Noot: de gegevens van de laatste drie dagen moeten nog geconsolideerd worden

Uitgevoerde testen per leeftijdscategorie vanaf 31/08/20

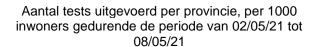

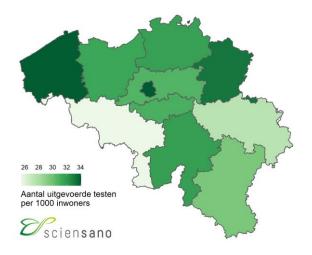
Noot: de gegevens van de laatste drie dagen moeten nog geconsolideerd worden

Onderstaande tabel toont de verdeling van het aantal uitgevoerde testen, het aantal positieve testen en de positiviteitsratio voor België, per provincie, voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, en voor de Duitstalige Gemeenschap, voor de periode van 2 mei 2021 tot 8 mei 2021 (de laatste 7 dagen met geconsolideerde gegevens).

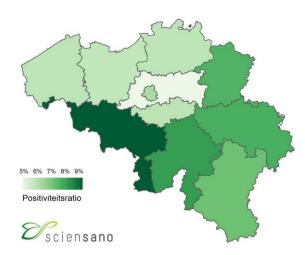
	Aantal testen	Aantal testen/ 100 000 inw	Aantal positieve testen	% positieve testen*
België	366 609	3 190	23 719	6,5%
Antwerpen	59 154	3 164	3 430	5,8%
Brabant wallon	12 579	3 098	735	5,8%
Hainaut	34 300	2 547	3 174	9,3%
Liège	30 430	2 742	2 342	7,7%
Limburg	29 158	3 323	2 209	7,6%
Luxembourg	8 473	2 955	606	7,2%
Namur	15 729	3 172	1 273	8,1%
Oost-Vlaanderen	47 938	3 143	2 743	5,7%
Vlaams-Brabant	35 478	3 069	1 739	4,9%
West-Vlaanderen	40 802	3 397	2 367	5,8%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	41 501	3 407	2 566	6,2%
Deutschsprachige Gemeinschaft	2 441	3 132	198	8,1%

^{*}Er werd geopteerd om de positiviteitsratio (% positieve testen) te berekenen als het totaal aantal positieve testen gedeeld door het totaal aantal uitgevoerde testen, dit ter weerspiegeling van de feitelijk uitgevoerde testen in België. Meer gedetailleerde informatie over de positiviteitsratio vindt u in punt 4 in het document "veelgestelde vragen".

Positiviteitsratio per provincie gedurende de periode van 02/05/21 tot 08/05/21

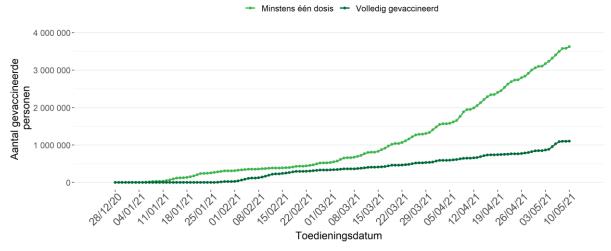
2.3. VACCINATIE

Op 28 december 2020 is in België begonnen met de vaccinatiecampagne tegen COVID-19. Op dit ogenblik worden vier vaccins tegen COVID-19 gebruikt: het vaccin *Comirnaty®* (Pfizer/BioNTech), het *COVID-19 Vaccine Moderna®*, het *Vaxzevria®* vaccin (AstraZeneca) en het *COVID-19 Vaccine Janssen®* (Johnson & Johnson). Het vaccinatieschema voor de eerste drie vaccins bestaat uit twee dosissen, toegediend met een aanbevolen interval van 21 dagen (*Comirnaty®*)¹, 28 dagen (*COVID-19 Vaccine Moderna®*), of 12 weken (*Vaxzevria®*)². Van het *COVID-19 Vaccine Janssen®* dient er één dosis toegediend te worden.

Van 28 december 2020 tot en met 10 mei 2021, zijn in totaal 4 711 030 dosissen van het COVID-19-vaccin toegediend in België en geregistreerd in Vaccinnet+, het nationale COVID-19-vaccinatieregister. In totaal hebben 3 630 190 personen (waarvan 1 984 424 van 65 jaar en ouder) een eerste dosis van een vaccin toegediend gekregen. Hiervan zijn 1 104 143 personen (waarvan 588 756 van 65 jaar en ouder) reeds volledig gevaccineerd.

Onderstaande figuur toont de evolutie in de tijd van het cumulatief aantal personen gevaccineerd met minstens één dosis en van het cumulatief aantal personen die volledig gevaccineerd zijn in België.

Cumulatief aantal personen gevaccineerd met minstens één dosis van het COVID-19-vaccin en cumulatief aantal personen die volledig gevaccineerd zijn, volgens toedieningsdatum (Bron: Vaccinnet+)

Gegevensbron: Het register Vaccinnet+. Er kan een vertraging optreden tussen het moment van vaccinatie en het moment van registratie in de databank. Hiermee dient rekening gehouden te worden bij de interpretatie van de resultaten. Personen die volledig gevaccineerd zijn, worden opgenomen in elk van de twee curven.

Verdere informatie: https://www.info-coronavirus.be/nl/

11

¹ Op 10 maart 2021, volgend op een beslissing van de Interministeriële Conferentie Volksgezondheid, is het interval tussen de twee dosissen van het Comirnaty®-vaccin in de Belgische vaccinatiecampagne verlengd van 21 naar 35 dagen.

² De leeftijdsindicaties voor het Vaxzevria® vaccin van AstraZeneca veranderden tijdens de Belgische vaccinatiecampagne als volgt: (i) 12 februari tot 2 maart 2021: 18 tot 55 jaar oud; (ii) 3 maart tot 6 april: ≥ 18 jaar; (iii) 7 april tot 23 april: ≥ 56 jaar oud; (iv) Vanaf 24 april: ≥ 41 jaar oud.

Onderstaande tabel toont de vaccinatiegraad volgens vaccinatiestatus op 10 mei 2021 voor verschillende leeftijdsgroepen, voor België, de regio's en de Duitstalige Gemeenschap. De geografische verdeling is gebaseerd op de postcode van de woonplaats van de gevaccineerde persoon en dus niet op de postcode van de vaccinatieplaats. Deze verdeling is dus geen weergave van het aantal vaccinaties gerealiseerd door de gefedereerde entiteiten, aangezien bepaalde personen momenteel op de werkplaats worden gevaccineerd (woonzorgcentra, ziekenhuizen).

		Totale bevolking (1)	Bevolking van 18 jaar en ouder ^(1,2)	Bevolking van 65 jaar en ouder ^(1,2)
	België	31,6%	39,5%	90,0%
	Brussel (3)	24,5%	31,7%	73,6%
Vaccinatiegraad	Vlaanderen (3)	32,4%	40,1%	95,7%
minstens 1 dosis	Wallonië (3,4)	32,1%	40,4%	82,2%
	Duitstalige Gemeenschap ⁽³⁾	35,5%	44,0%	85,0%
	België	9,6%	12,0%	26,7%
	Brussel (3)	7,5%	9,6%	34,3%
Vaccinatiegraad volledig	Vlaanderen (3)	9,4%	11,6%	24,0%
gevaccineerd	Wallonië (3,4)	10,5%	13,2%	30,2%
	Duitstalige Gemeenschap ⁽³⁾	9,9%	12,2%	30,6%

Gegevensbron: Het register Vaccinnet+. Er kan een vertraging optreden tussen het moment van vaccinatie en het moment van registratie in de databank. Hiermee dient rekening gehouden te worden bij de interpretatie van de resultaten.

⁽¹⁾ De noemers gebruikt voor deze berekeningen zijn populatiecijfers van mei 2020 van de Belgische bevolking (Statbel).

⁽²⁾ Personen waarvoor de leeftijd niet gekend was, werden niet opgenomen in deze berekeningen.

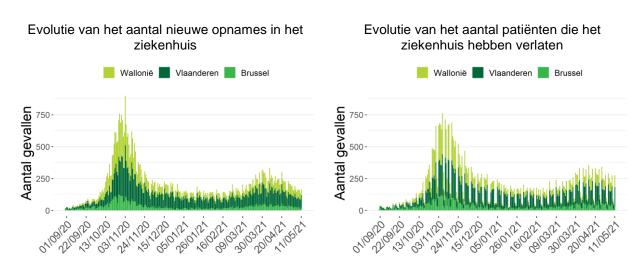
⁽³⁾ De geografische verdeling is gebaseerd op de postcode van de woonplaats van de gevaccineerde persoon. Personen waarvoor de postcode niet gekend was, werden niet opgenomen in de geografische verdeling.

⁽⁴⁾ Exclusief Duitstalige Gemeenschap.

2.4. ZIEKENHUISOPNAMES VOOR COVID-19

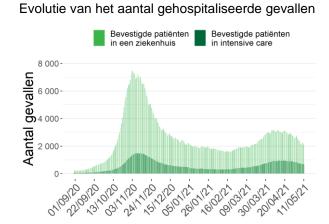
Tussen 5 mei 2021 en 11 mei 2021 werden 1 095 door het labo bevestigde COVID-19patiënten in het ziekenhuis opgenomen en 1 376 verlieten het ziekenhuis.

Van de 1 095 gerapporteerde opnames voor de periode 5 mei 2021 tot 11 mei 2021 zijn er 1 056 nieuwe opnames gerapporteerd met een onderscheid naar herkomst van de patiënt. Voor deze periode waren 12 (van de 1 056) opnames afkomstig uit een woonzorgcentrum of een andere instelling voor langdurige zorg.

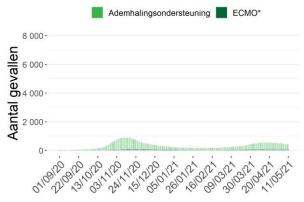
Het is mogelijk dat er retrospectief correcties worden aangebracht aan de cijfers van de voorbije dagen.

Op 11 mei 2021 werden 2 101 ziekenhuisbedden ingenomen door door het labo bevestigde COVID-19-patiënten, waarvan 686 bedden op intensieve zorgen; 423 patiënten hadden ademhalingsondersteuning nodig en 61 ECMO. De voorbije 7 dagen is het totaal aantal ingenomen bedden afgenomen met 504, waarvan 108 minder ingenomen bedden op intensieve zorgen.

^{*}Aantal deelnemende ziekenhuizen: 104 (11 mei 2021)

Ernst van het aantal gehospitaliseerde gevallen

*ECMO: Extracorporele membraanoxygenatie

2.5. BEZETTINGSGRAAD VAN DE IZ-BEDDEN

Het ziekenhuisnoodplan wordt gecoördineerd door het *Comité Hospital & Transport Surge Capacity* met vertegenwoordigers van alle overheden, Defensie, de ziekenhuiskoepels, het Wetenschappelijk comité en andere experten. Het plan bestaat uit verschillende fasen.

Onafhankelijk van de bezettingsgraad moeten ziekenhuizen permanent 15% van hun totaal aantal erkende bedden op intensieve zorgen reserveren voor bevestigde COVID-19 patiënten.

Afhankelijk van de bedbezettingsgraad op IZ kan er beslist worden om, in fase 1, meer erkende IZ-bedden vrij te houden voor COVID-19-patiënten. Wanneer blijkt dat dit niet volstaat, in fase 2, kan er beslist worden om extra IZ-bedden te creëren.

Onderstaande tabel geeft het aantal COVID-19 patiënten op IZ weer voor België, per provincie en voor het Brussels Gewest op 11 mei 2021. De bezettingsgraad van de IZ-bedden wordt berekend op basis van het aantal erkende IZ-bedden.

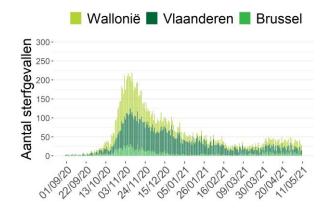
	Aantal erkende IZ- bedden*	Aantal bevestigde COVID- 19 patiënten in IZ	Percentage bezette erkende IZ- bedden door bevestigde COVID-19 patiënten
België	1992	686	34%
Antwerpen	301	88	29%
Brabant wallon	23	10	43%
Hainaut	259	109	42%
Liège	230	69	30%
Limburg	145	53	37%
Luxembourg	43	17	40%
Namur	97	39	40%
Oost-Vlaanderen	265	94	35%
Vlaams-Brabant	139	37	27%
West-Vlaanderen	221	58	26%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	269	112	42%

^{*}Totaal aantal erkende IZ-bedden in November 2020. Dit omvat zowel de IZ-bedden voor COVID-19-patiënten als de IZ-bedden voor andere patiënten.

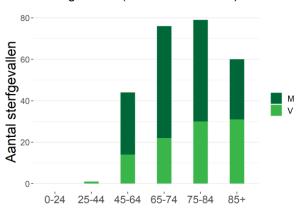
2.6. EVOLUTIE VAN DE COVID-19 MORTALITEIT

Voor de periode van 2 mei 2021 tot 8 mei 2021 werden 260 sterfgevallen gerapporteerd; 92 in Vlaanderen, 115 in Wallonië, en 53 in Brussel. Sterfgevallen worden gepresenteerd volgens datum van overlijden, en ingedeeld per gewest volgens plaats van overlijden.

Evolutie van het aantal COVID-19 sterfgevallen per gewest en datum van overlijden

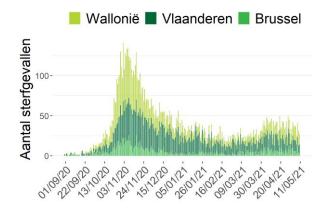

Aantal COVID-19 sterfgevallen per leeftijd en geslacht (02/05/21-08/05/21)

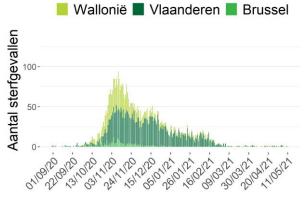

Noot: Gegevens van de laatste 72 uur moeten nog geconsolideerd worden.

Evolutie van het aantal COVID-19 sterfgevallen in ziekenhuizen per gewest en datum van overlijden

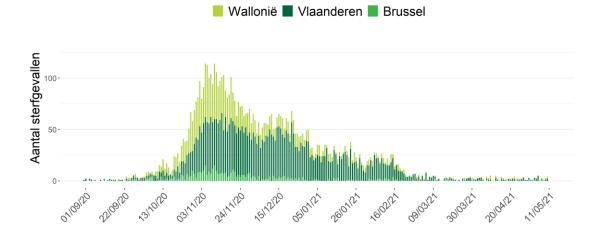
Evolutie van het aantal COVID-19 sterfgevallen in woonzorgcentra per gewest en datum van overlijden

Noot: Gegevens van de laatste 72 uur moeten nog geconsolideerd worden.

Tussen 2 mei 2021 en 8 mei 2021 zijn 17 bewoners van een WZC overleden aan COVID-19 waarvan 7 in een WZC (5 in Vlaanderen, 0 in Brussel, 2 in Wallonië), 10 in het ziekenhuis (5 in Vlaanderen, 4 in Brussel, 1 in Wallonië) en 0 op andere locaties.

Evolutie van het aantal COVID-19 sterfgevallen bij bewoners van woonzorgcentra (alle plaatsen van overlijden) per gewest en datum van overlijden

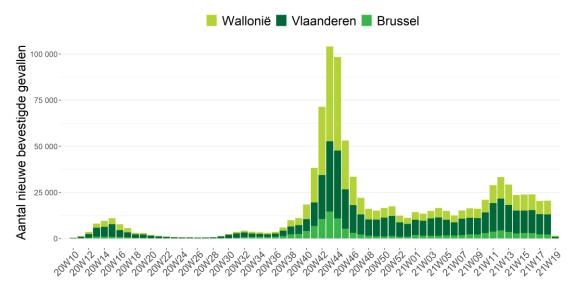
Meer informatie over de surveillance in WZC vind je terug in het wekelijks rapport.

3. Overzicht van de epidemie

3.1. VERSPREIDING EN EVOLUTIE VAN DE COVID-19-GEVALLEN

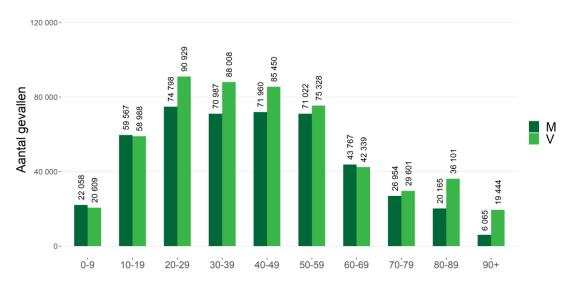
Tot nu toe werden in totaal 1 020 332 bevestigde gevallen gemeld; 475 243 gevallen (47%) in Vlaanderen, 400 016 (39%) gevallen in Wallonië, waarvan 5 932 gevallen in de Duitstalige Gemeenschap, en 125 606 (12%) gevallen in Brussel. Gegevens betreffende de woonplaats waren niet beschikbaar voor 19 467 gevallen (2%).

Evolutie van het totaal aantal bevestigde gevallen per gewest en datum van diagnose*

Bron: NRC, klinische laboratoria en nationaal testing platform. Gerapporteerd aan Sciensano op 11 mei 2021, 6 uur. *Vanwege het gebruik van de datum van diagnose moeten de gegevens van de afgelopen drie dagen nog worden geconsolideerd. Indien de datum van diagnose ontbreekt wordt de rapporteringsdatum gebruikt.

Distributie van bevestigde gevallen per leeftijd en geslacht*

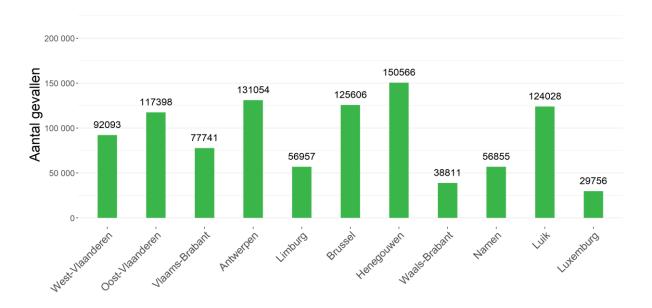

^{*}Deze figuur betreft de leeftijdsverdeling voor alle bevestigde gevallen. Dit geeft de ernst van de ziekte niet weer voor een bepaalde leeftijdsgroep. Informatie over leeftijd en/of geslacht was niet beschikbaar voor 6192 gevallen.

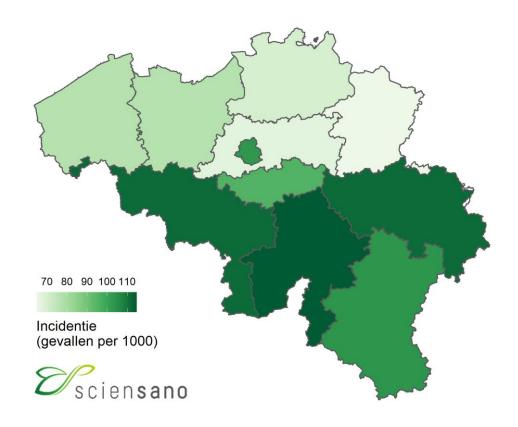
3.2. WEERGAVE VAN HET AANTAL BEVESTIGDE GEVALLEN SINDS HET BEGIN VAN DE EPIDEMIE

3.2.1. Per provincie en voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest

Distributie van het aantal bevestigde gevallen

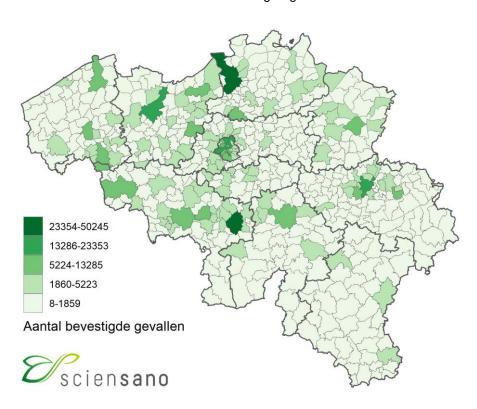

Totaal aantal bevestigde gevallen per 1000 inwoners

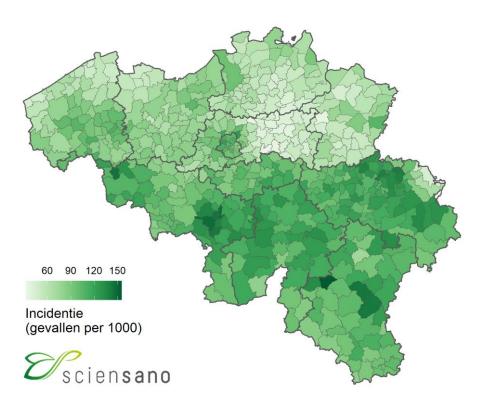

3.2.2. Per gemeente

Totaal aantal bevestigde gevallen

Totaal aantal bevestigde gevallen per 1000 inwoners

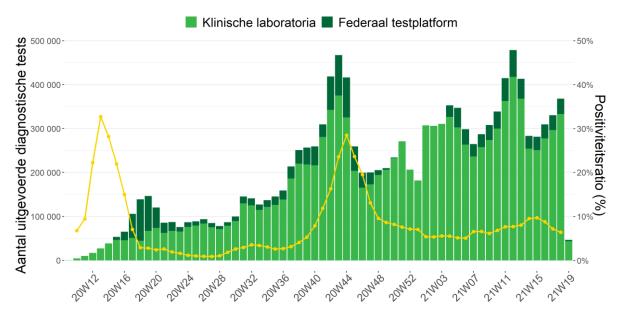

3.3. UITGEVOERDE TESTEN OP COVID-19 DOOR DE KLINISCHE LABORATORIA EN DOOR DE LABORATORIA VAN HET FEDERAAL TESTPLATFORM

Tussen begin maart 2020 en 11 mei 2021 is het aantal uitgevoerde testen door de klinische laboratoria (het nationaal referentiecentrum en de andere klinische laboratoria die de test uitvoeren) opgelopen tot 11 425 657 testen.

Sinds 10/04/20 zijn er 1 636 103 testen uitgevoerd door het federaal testplatform* voor de woonzorgcentra, andere residentiële collectiviteiten en triagecentra.

Aantal uitgevoerde diagnostische testen per week

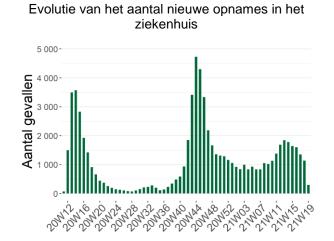

Noot: Gegevens van de laatste 72 uur moeten nog geconsolideerd worden. De gegevens van andere dagen kunnen nog aangevuld worden door retrospectief rapporterende laboratoria. Zowel antigeen- als PCR-testen worden weergeven: als op een staal een PCR én een antigeentest is uitgevoerd, worden deze als 2 aparte testen beschouwd.

*De transitie van het nationale testplatform naar het testplatform bis is vond plaats tussen oktober 2020 en eind januari 2021. Sinds 26 januari 2021 is het opnieuw mogelijk om voor de gerapporteerde testen het onderscheid te maken naar herkomst.

3.4. ZIEKENHUISOPNAMES VOOR COVID-19

Het overgrote deel van de ziekenhuizen (> 99%) neemt sinds 15 maart 2020 actief deel aan de rapportering. Gegevens vanaf deze datum worden hier gepresenteerd. Het betreft enkel de door het labo bevestigde gevallen.

Ziekenhuis hebben verlaten

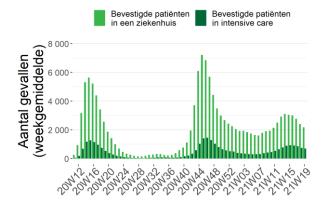
5 000
4 000
1 000
1 000
0 --

Evolutie van het aantal patiënten die het

Het is mogelijk dat er retrospectief correcties worden aangebracht aan de cijfers van de voorbije dagen.

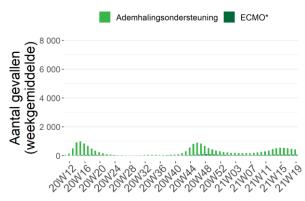
Tussen 15 maart 2020 en 11 mei 2021 werden 71 985 door het labo bevestigde COVID-19-patiënten opgenomen in het ziekenhuis en 68 021 personen verlieten het ziekenhuis.

Evolutie van het aantal gehospitaliseerde gevallen

*Aantal deelnemende ziekenhuizen: 104 (11 mei 2021)

Ernst van de gehospitaliseerde gevallen

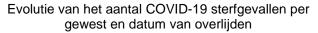

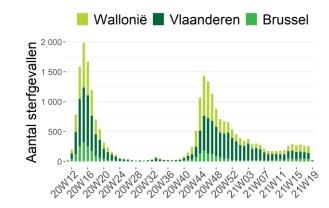
*ECMO: Extracorporele membraanoxygenatie

3.5. EVOLUTIE VAN DE COVID-19 MORTALITEIT

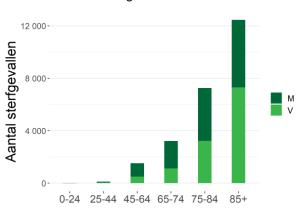
Deze cijfers omvatten de sterfgevallen die door de autoriteiten worden gerapporteerd, vanaf 24 maart 2020 aangevuld met gegevens die door de ziekenhuizen worden verstrekt. Sterfgevallen worden gepresenteerd volgens datum van overlijden, en ingedeeld naar gewest volgens plaats van overlijden.

Bij het afsluiten van de gegevensverzameling voor dit rapport werden in totaal 24 609 sterfgevallen gerapporteerd; 12 478 (51%) in Vlaanderen, 8 955 (36%) in Wallonië, en 3 176 (13%) in Brussel.

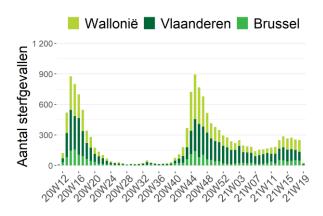
Aantal COVID-19 sterfgevallen per leeftijd en geslacht*

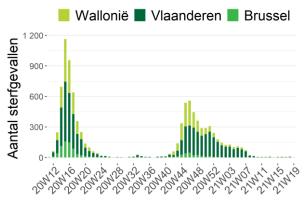
*Informatie over leeftijd en/of geslacht was niet beschikbaar voor 41 sterfgevallen

Noot: Gegevens van de laatste 72 uur moeten nog geconsolideerd worden.

Evolutie van het aantal COVID-19 sterfgevallen in ziekenhuizen per gewest en datum van overlijden

Evolutie van het aantal COVID-19 sterfgevallen in woonzorgcentra per gewest en datum van overlijden

Noot: Gegevens van de laatste 72 uur moeten nog geconsolideerd worden.

Cumulatief totaal van de tot dusver gerapporteerde sterfgevallen

Digeta van averliiden	Vlaan	deren	Bru	ssel	Wall	onië	Bel	gië
Plaats van overlijden	N	%	N	%	N	%	N	%
Ziekenhuis	6 821	55%	2 264	71%	5 846	65%	14 931	61%
Bevestigde gevallen	6 533	96%	2 204	97%	5 675	97%	14 412	97%
Mogelijke gevallen	288	4%	60	3%	171	3%	519	3%
Woonzorgcentrum	5 580	45%	896	28%	3 027	34%	9 503	39%
Bevestigde gevallen	4 706	84%	<i>4</i> 53	51%	1 821	60%	6 980	73%
Mogelijke gevallen	874	16%	443	49%	1 206	40%	2 523	27%
Andere residentiële collectiviteiten	44	0%	3	0%	50	1%	97	0%
Thuis en andere	17	0%	13	0%	32	0%	62	0%
Onbekend	16	0%	0	0%	0	0%	16	0%
TOTAAL	12 478	100%	3 176	100%	8 955	100%	24 609	100%

Sterfgevallen in ziekenhuizen worden gemeld door de ziekenhuizen via de "hospital surge capacity survey". Initieel werden enkel sterfgevallen gemeld van patiënten waarvan de COVID-19-infectie werd bevestigd met een laboratoriumtest of op basis van een CTscan van de thorax met suggestieve klinische presentatie van COVID-19. Vanaf 5 mei 2020 worden sterfgevallen van mogelijke gevallen in het ziekenhuis ook systematisch gerapporteerd. Mogelijke gevallen betreffen patiënten die geen diagnostische test hebben gehad maar voldeden aan de door de arts vastgestelde klinische criteria voor de ziekte. Sterfgevallen buiten het ziekenhuis (woonzorgcentra, andere residentiële collectiviteiten, andere plaatsen) worden gemeld door de regionale autoriteiten en hebben betrekking op bevestigde en mogelijke COVID-19-gevallen.

Op 26/8/20 werden ontbrekende individuele gegevens van sterfgevallen (leeftijd, geslacht en datum van overlijden) in Vlaamse woonzorgcentra gepubliceerd. Deze gegevens werden retrospectief verzameld voor de periode van 18 maart tot 2 juni 2020. De update geeft een vollediger beeld van de COVID-19 mortaliteit. Meer informatie over deze update vind je <u>hier</u>.

4. Annex

4.1. SAMENVATTING VAN DE KERNINDICATOREN

Onderstaande tabel bevat de voornaamste indicatoren voor het opvolgen van de epidemie. Deze worden opgedeeld in drie categorieën: intensiteitsindicatoren met betrekking tot het aantal gediagnosticeerde gevallen en uitgevoerde tests, indicatoren voor de ernst van de situatie betreffende ziekenhuisopnames en sterfgevallen, en vaccinatie-indicatoren. Deze indicatoren worden per kalenderweek weergegeven voor de laatste vier weken.

Indicator	5/4-11/4	12/4-18/4	19/4-25/4	26/4-2/5
Indicatoren van intensiteit				
Gemiddeld aantal nieuwe gevallen per dag (a)	3 438	3 482	3 490	2 967
Verdubbelingstijd/Halveringstijd (b)	23	377	2042	30
Reproductiegetal (c)	0,921	0,968	0,973	0,925
Aantal uitgevoerde testen per 100 000 inw.	2 466	2 449	2 695	2 875
Positiviteitsratio (a)	9,5%	9,7%	8,8%	7,2%
14-daagse incidentie per 100 000 inw. (d)	469	421	425	393
Indicatoren van ernst				
Gemiddeld aantal nieuwe ziekenhuisopnames voor COVID-19 per dag (a)	254	235	229	193
7-daagse incidentie voor het aantal ziekenhuisopnames voor COVID-19 per 100 000 inw. ^(d)	15,49	14,30	13,92	11,75
Aantal ziekenhuisbedden ingenomen door COVID-19-patiënten (e)	3 085	3 000	2 883	2 648
Aantal IZ-bedden ingenomen door COVID-19-patiënten (e)	899	931	886	825
Percentage erkende IZ-bedden ingenomen door COVID-19-patiënten ^(f)	45%	47%	44%	41%
Gemiddeld aantal COVID-19-sterfgevallen per dag	42	39	40	37
Gemiddeld aantal COVID-19-sterfgevallen bij bewoners van woonzorgcentra per dag (a)	2	2	3	2
Indicatoren van vaccinatie				
Daggemiddelde van het aantal toegediende dosissen (a)	62 628	69 976	60 054	63 747
Vaccinatiegraad voor België (g)	6,4%	7,1%	8,1%	8,4%

⁽a) 7-daags gemiddelde. Dit gemiddelde wordt berekend op basis van de geconsolideerde gegevens voor de beschreven week.

⁽b) De verdubbelingstijd (in het oranje) is een maat voor de exponentiële groei. Het staat voor de tijd die nodig is om het aantal gediagnosticeerde gevallen te verdubbelen. De halveringstijd (in het groen) daarentegen staat voor de tijd die nodig is om het aantal gediagnosticeerde gevallen te halveren.

⁽c) Reproductiegetal berekend op basis van het aantal nieuwe gevallen dat door laboratoriumtests werd gediagnosticeerd. Het gaat hier om het reproductiegetal dat berekend is op de laatste dag van de beschreven week (zondag).

^(d) De incidentie wordt berekend op basis van de gegevens die op de laatste dag van de beschreven week (zondag) volledig geconsolideerd waren.

⁽e) Gegevens over de laatste dag van de beschreven week (zondag)

⁽f) De bezettingsgraad is berekend op basis van de gegevens die op de laatste dag van de beschreven week (zondag) volledig geconsolideerd waren. Het totale aantal IZ-bedden dat in november 2020 erkend was, bedroeg 1992 bedden voor België. Dit aantal omvat zowel IZ-bedden die beschikbaar zijn voor COVID-19-patiënten als IZ-bedden die beschikbaar zijn voor andere patiënten.
(g) Vaccinatiegraad van de bevolking van 18 jaar en ouder (volledige vaccinatie)

4.2. AANTAL PERSONEN GEDIAGNOSTICEERD (PCR EN ANTIGEEN) TUSSEN 4 APRIL 2021 EN 11 MEI 2021, VOORGESTELD PER DAG EN GEMIDDELDE PER WEEK

Datum	Bevestigde gevallen	Aantal nieuwe gevallen per periode van 7 dagen	
04/04/21	1 472		
05/04/21	1 573	24 220 govellen tiidene deze neriede van 7	
06/04/21	5 190	- 24 238 gevallen tijdens deze periode van 7 _ dagen	
07/04/21	4 724	Gemiddeld 3 462,6 gevallen per dag	
08/04/21	4 452	Dus een incidentie over een week van	
09/04/21	4 479	- 210,9/100 000 inwoners	
10/04/21	2 348	-	
11/04/21	1 297		_
12/04/21	4 721	- - 24 369 gevallen tijdens deze periode van 7	
13/04/21	4 282	agen	
14/04/21	3 909	Gemiddeld 3 481,3 gevallen per dag	
15/04/21	3 803	Dus een incidentie over een week van	
16/04/21	4 027	- 212,0/100 000 inwoners	
17/04/21	2 330		
18/04/21	1 303		_
19/04/21	5 448	24 500 govellen tiidene deze periode van 7	
20/04/21	4 456	- 24 599 gevallen tijdens deze periode van 7 _ dagen	
21/04/21	4 076	Gemiddeld 3 514,1 gevallen per dag	
22/04/21	3 797	Dus een incidentie over een week van	
23/04/21	3 630	214,0/100 000 inwoners	
24/04/21	1 889		
25/04/21	1 137		
26/04/21	4 257	- - 20 773 gevallen tijdens deze periode van 7	
27/04/21	3 763	agen	
28/04/21	3 451	Gemiddeld 2 967,6 gevallen per dag	
29/04/21	3 357	Dus een incidentie over een week van	
30/04/21	3 472	180,8/100 000 inwoners	Een stijging van 2,1% tussen deze 2
01/05/21	1 336		periodes - Een incidentie over een periode van 14
02/05/21	1 134		dagen van 365,3 nieuwe gevallen/100 000
03/05/21	4 325	- 21 206 gevallen tijdens deze periode van 7	inwoners
04/05/21	3 646	agen	
05/05/21	3 630	Gemiddeld 3 029,4 gevallen per dag	
06/05/21	3 489	Dus een incidentie over een week van 184,5/100 000 inwoners	
07/05/21	3 293	104,5/100 000 illwoners	
08/05/21	1 689		
09/05/21	861	De gerennerteerde gezevez van de strater	son dogon vorginon oltiid aasa salaidaliika
10/05/21	1 543	 De gerapporteerde gegevens van de afgelop consolidatie onder meer door het proces van 	
11/05/21	2	Table 1 and	. ottasamamo tot rapportago.

Noot: Deze gegevens per dag kunnen eveneens gevonden worden op het interactieve dashboard <u>epistat</u>. De gegevens worden dagelijks geüpdatet (7/7).

4.3. AANTAL UITGEVOERDE TESTEN TUSSEN 4 APRIL 2021 EN 11 MEI 2021, VOORGESTELD PER DAG EN GEMIDDELDE PER WEEK

Datum	Aantal testen			
04/04/21	23 676			
05/04/21	21 819			
06/04/21	47 879	207 COA testen tiidana dana naviada van 7 danse. Ossaidalala		
07/04/21	60 011	287 681 testen tijdens deze periode van 7 dagen. Gemiddeld 41 097/dag		
08/04/21	49 537			
09/04/21	48 556			
10/04/21	36 203			
11/04/21	19 413			
12/04/21	41 793	_		
13/04/21	53 463			
14/04/21	43 985	 280 841 testen tijdens deze periode van 7 dagen. Gemidd 40 120/dag 		
15/04/21	41 776	+0 120/ddg		
16/04/21	44 095			
17/04/21	36 316			
18/04/21	19 985			
19/04/21	44 287			
20/04/21	57 672			
21/04/21	49 569	 308 947 testen tijdens deze periode van 7 dagen. Gemiddeld 44 135/dag 		
22/04/21	47 528	44 155/dag		
23/04/21	51 203			
24/04/21	38 703			
25/04/21	20 814			
26/04/21	48 058			
27/04/21	58 637			
28/04/21	54 300	 330 282 testen tijdens deze periode van 7 dagen. Gemiddeld 47 183/dag 		
29/04/21	54 433	47 105/dag		
30/04/21	56 848			
01/05/21	37 192			
02/05/21	20 970			
03/05/21	50 089			
04/05/21	65 561			
05/05/21	60 050	 366 609 testen tijdens deze periode van 7 dagen. Gemiddeld 52 373/dag 		
06/05/21	63 352			
07/05/21	63 390			
08/05/21	43 197			
09/05/21	22 468	De gegevens van de laatste dagen zijn nog niet volledig. Het		
10/05/21	44 721	duurt enkele dagen vooraleer alle testen aan Sciensano zijn		
11/05/21	2 049	gemeld.		

4.4. AANTAL PERSONEN OPGENOMEN IN HET ZIEKENHUIS TUSSEN 7 APRIL 2021 EN 11 MEI 2021, VOORGESTELD PER DAG EN GEMIDDELDE PER WEEK

Datum	Aantal nieuwe ziekenhuis- opnames /dag		Aantal ontslagen /dag	Aantal gehospitali- seerde patienten	Aantal COVID bevestigde IZ- patienten	Aantal COVID mogelijke IZ- patienten
07/04/21	333		334	3 164	909	30
08/04/21	250	1807 nieuwe ziekenhuis- opnames Dus gemiddeld 258,1/dag	263	3 129	911	24
09/04/21	275		267	3 117	925	21
10/04/21	255		322	3 022	905	18
11/04/21	202		119	3 085	899	21
12/04/21	225		91	3 215	919	28
13/04/21	267		356	3 130	947	26
14/04/21	217		277	3 049	941	25
15/04/21	239	1664 nieuwe	247	3 032	930	23
16/04/21	249	ziekenhuis-	260	3 015	923	19
17/04/21	245	opnames Dus gemiddeld 237,7/dag	327	2 910	923	15
18/04/21	201		96	3 000	931	13
19/04/21	210		62	3 140	946	22
20/04/21	303		333	3 103	926	29
21/04/21	244	1474 nieuwe ziekenhuis- opnames Dus gemiddeld 210,6/dag	293	3 078	935	20
22/04/21	231		280	2 989	910	23
23/04/21	222		275	2 943	901	19
24/04/21	228		325	2 846	886	31
25/04/21	162		122	2 883	886	22
26/04/21	156		65	2 951	892	33
27/04/21	231		342	2 858	892	31
28/04/21	210		249	2 809	886	24
29/04/21	206	1307 nieuwe	247	2 776	863	24
30/04/21	191	ziekenhuis- opnames Dus gemiddeld 186,7/dag	235	2 707	855	20
01/05/21	195		278	2 593	824	33
02/05/21	161		98	2 648	825	18
03/05/21	153		58	2 760	830	29
04/05/21	191		291	2 605	794	37
05/05/21	164		253	2 481	757	19
06/05/21	145	1095 nieuwe	220	2 402	744	21
07/05/21	163	ziekenhuis-	217	2 307	727	28
08/05/21	164	opnames	274	2 167	707	22
09/05/21	159	Dus gemiddeld	89	2 172	702	24
10/05/21	134	156,4/dag	48	2 253	710	23
11/05/21	166		275	2 101	686	30

4.5. AANTAL STERFGEVALLEN TUSSEN 4 APRIL 2021 EN 11 MEI 2021, VOORGESTELD PER DAG EN GEMIDDELDE PER WEEK

Datum	Aantal sterfgevallen			
04/04/21	36			
05/04/21	49	305 sterfgevallen tijdens deze periode van 7 dagen. Gemiddeld 43,6/dag		
06/04/21	45			
07/04/21	42			
08/04/21	43			
09/04/21	44			
10/04/21	46			
11/04/21	22			
12/04/21	43			
13/04/21	37	- 050 ((
14/04/21	39	 258 sterfgevallen tijdens deze periode van 7 dagen. Gemiddeld 36,9/dag 		
15/04/21	42	- 36,9/dag		
16/04/21	45			
17/04/21	30	-		
18/04/21	34			
19/04/21	50			
20/04/21	36	- 070 ((
21/04/21	36	 276 sterfgevallen tijdens deze periode van 7 dagen. Gemiddeld 39,4/dag 		
22/04/21	43	- 55, 7 /449		
23/04/21	42			
24/04/21	35	-		
25/04/21	39			
26/04/21	44			
27/04/21	26	- 005 ((
28/04/21	49	 265 sterfgevallen tijdens deze periode van 7 dagen. Gemiddeld 37,9/dag 		
29/04/21	46	- 57,37dag		
30/04/21	33			
01/05/21	28			
02/05/21	34			
03/05/21	43			
04/05/21	40	- 000 starformeller tildere dere gerinde men 7 de eeu Oorsiddeld		
05/05/21	38	260 sterfgevallen tijdens deze periode van 7 dagen. Gemiddeld 37,1/dag		
06/05/21	38	- 57,17day		
07/05/21	26			
08/05/21	41			
09/05/21	32			
10/05/21	28			
11/05/21	0			

5. Preventie en informatie

1 ploeg van 11 miljoen. Allemaal samen. Laten we de regels volgen.

Vandaag bevindt ons land zich op COVID-19 alarmniveau 4. Om het coronavirus te verslaan, moeten we samen de regels volgen. Informeer je, want mogelijk zijn er in jouw stad of regio extra maatregelen van kracht. Samen kunnen we het. Volg de regels en red levens.

